

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: . . . . .
 Egy hétre . . . . . I kor. Egy hétre . . . . . I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . . . 2 . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Pincz-utca 47. és 48. szám.

A debreczeni presbiterium és az egyetem.

Írta: Dr. Jászi Viktor.

III.

Amde a presbiterium tovább ment. Hogy az áldozatkészség hiányának vádjától menekedjek, kijelenti, hogy azért kell most megszavazni 50.000 frtot, de csak úgy, s akkorra, ha majd egyetem lesz; ha az a ref. autonomia és az egyház jogainak sérelme nélkül állittatik fel; a mi annyit tesz, hogy az egyházközségnek tanárválasztó joga nem csorbíttatik.

Látszólag mind ártatlan kikötések, de közelebbről megtekintve mindmennyi kibuvó ajtó még ezen kis ajánlatra nézve is. Először is mindnyájan nagyon jól tudják, hogy 50.000 frttal egyetemi tanszéket alapítani nem lehet. Hiszen egy mai akadémiai tanszékre sem elég, lévén csak a törzsfizetése (lakbér s korpótlék nélkül) egy akadémiai tanárnak 2000 frt, tehát az 50.000 frtnak 4%-a. Azután mit jelent az, hogy ha az egyetem a ref. autonomia sérelme nélkül állittatik fel. A ref. autonomia sérelmének kiki azt tarthatja, a mi épen neki tetszik. S a presbiterium, ha magának tartja fenn

ennek megítélését, azzal csak azt fejezte ki, ha majd kifizetem, ha nekem úgy tetszik. Pedig nyilvánvaló, hogy a magyarországi ref. egyház autonómiaja felett örködni még sem a presbiterium dolga; és ha esetleg a zsinat vagy a konvent az egyetem ügyében az állammal megállapodásra jut, akkor a presbiterium emellett az autonomia sértetlensége felett való ellenőrzés jogát komolyan igénybe alig veheti. És végre a tanárválasztás! Ez ugy-e a legfontosabb?

Én igen tiszteltem a maga hatáskörében a presbiterium intézményét, de arra legkevésbé tartom alkalmasnak, hogy egyetemi tanárokat válasszon. Az egyetemi tanári állások betöltésénél tudományos arravalóság lehet csak irányadó és semmi más. Bármily fontos rokoni kötelék fűzzön valakit egy-egy befolyásos presbiterhez, bármily kitűnő politikai vagy egyéb szolgálatakat is végzett legyen valaki egyik kedvelt alakja legyen valaki a helyi társadalomnak, ez sajnos még mind nem kvalifikáció az egyetemi tanárságra; és őszintén kijelentem, inkább soha se legyen debreczeni egyetem,

minthogy ilyen szempontok szerint tegegyék meg oda az egyetemi tanárokat. Ha felállítjuk a prot. bölcsészeti fakultást és tanárképzőt, a protestáns középiskolai tanárok java része itt fogja nyerni a kiképzését. No már, hogy a jövő református középiskolai tanárokat ilyen emberek képezzék ki, hogy ilyen emberekkel megrakott egyetem csapja agyon az egész jövő protestáns tanár képzést, jövő tanárgenerációkat és így közvetve a középiskolai tanítást is, vagyis egész protestáns értelmiségünk jövőjét, ehhez segédkezet lelkiismeretes ember nem nyujthat, inkább ne legyen protestáns egyetem.

Amde tegye szívére kezét akárki, és mondja meg őszintén: hiszi-e hogy bármely (nemcsak a debreceniről szölok) helyi presbiterium alkalmas-e arra, hogy valamely egyetemi tanári szék betöltésénél a pályázók tudományos arravalóságát megítélje?

És másodsor: hiszi-e, hogy bármely presbiterium, ha befolyásos helyi jelölt van, nem ezt, hanem egy tudós, de idegen, összeköttetések, protekció nélkül álló embert válasszon meg?

A ki e két dolgot hiszi, az legyen ám mellette a presbiterium tanárvá-

Thaly Kálmán, mint bikaviador.

A *Pesti Hirlap* „Egy nevezetes bikaviadal” czim alatt a következő érdekes történetet eleveníti fel:

Ez az érdekes bikaviadal Budapesten esett meg, jókora társaság előtt és pedig Irányi Dániel szemelättára.

Aldott emlékezetű Irányi Dani bátyánk életének utolsó éveiben Csalányi Károlynak a Ferencziek bazárjában levő (előbb Holzwarth féle) vendéglőjébe járt állandóan étkezni.

A hátsó, udvari kétablakos szobában végül az utolsó ablakban, a fal hosszában állt egy hosszú asztal, amelynek a fal felől való részén, az ablak mellett volt Irányi rendező ülőhelye. Sok neves törzsvendége és számos időszaki látogatója volt ugy delben, mint este az „Irányi-asztalnak.” Nem egy megörökítésre érdemes jelenet játszódott le ott, komoly és tréfás. Ezen utóbbiak közül való a maig is omelegtetett, nevezetes bikaviadal története is.

Az egész hosszú asztalt sűrűn ülték körül az étkezők és élénken folyt az eszmecsere mindenről. Hogy, hogy nem, a beszéd

véletlen a bikaviadalokra került a sor. Azt hiszem, akkor is szó volt róla, hogy Budapesten bikaviadalokat rendezzenek.

Érdemes kurucz vezérünk, Thaly Kálmán, az ő szokásos körülmenyességével, élénk mozdulatok kíséretében beszélt el a bikaviadal lefolyását Irányi mellett levő helyről. Ám alig várhatta az előadás végét a vele szembenülő, mindenhez értő Pázmány Dénes, nyomban tiltakozott. A bikaviadal nem úgy folyik le, mint ahogy azt Thaly elmesélte, hanem ő mondta el, hogy miként, persze szokása szerint ő sem fukarkodott a szóval, magyarázó taglejtésekkel.

Abban az időben sűrűn megjelent az Irányi-asztalnál Szilágyi Dezső. Ott volt most is és pedig abban a sziporkázó jókedvében, aminőben ritkán lehetett látni. Ilyenkor különösen gyönyörűsége telt abban, ha a vitakozó feleket összegabalyithatta, hol az egyiknek, hol a másiknak adva igazat.

A vitakozás további folyamát már Szilágyi Dezső közbeszólásai és megjegyzései tarkították, tüzelve a vitakozókat.

Végre is Pázmány arra fakadt, hogy Thaly nem is beszélhet bikaviadalról, mert

ilyent soha sem látott, hanem csak valami gyarló képről ismeri.

Thaly erre azzal vágott vissza, hogy Pázmány nem illetékes szólni a bikaviadalról, mert ilyent csak Dél-Franciaországban láthatott. Ez pedig csenevész bikáival és sánya toreadorjaival csak torzképe a valódi spanyol corridának.

A vitát ezen állapotában Szilágyi Dezső szakította meg, tetteve, mintha semmi sem érdekelné jobban, mint annak a kérdésnek az eldöntése, hogy miként is esik meg valójában a bikaviadal? Megállapította, hogy a vitakozó felek eltérésének ütközőpontja leginkább az, hogy a matador hová szurja bele espadáját a bikába, a füle tövébe-e, vagy a szívébe? Tessek ezt a szurást megmutatni.

A vitakozók erre is hajlandók voltak. Csakhamar akadt a bikának is „személyesítője”, Pártos Béla ügyvéd, tréfátértő asztaltársunkban.

Thaly és Pázmány felváltva álltak ki többször is. A vérvörös capa egy asztalkendő volt, az espada pedig egy nádpálcza, amelylyel mutogatták a szurás irányát.

Pártos barátunk annyira beletalálta

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja **Harmat arczporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arcbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz- vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème, a Harmat szappannal együtt használva az arcbőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. (Kapható 3 színben: **f.hér, rózsás, krém színben**) mintadoboz Harmat powder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá következő arczporait: **Berlini Felpuder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fillér. **Velutin Powder** (3 féle színben) kis doboz 60 fill., nagy doboz 4 kor. (1)

lasztó jogának, de a ki nem hiszi, és azt hiszem, ilyen lesz mindenki, a kinek e világ folyásáról némi tapasztalata van, annak erkölcsi kötelessége nyíltan szembeszállni minden oly törekvéssel, mely egyesek s helyi koteriák hatalmi törekvésének annyi nagy és szent érdeket hajlandó feláldozni.

Én hiszem és tudom, hogy a legtöbben azok közül, kik a multkori presbiteri határozatot meghozták, tájékozatlanok voltak, s nem gondolták végig, mit jelent határozatuk. De végre is türethetetlen az az állapot, hogy a református főiskolával szemben a református presbiterium álljon; hogy mikor a legfontosabb közérdekről a város, az alföldi magyarság kulturális ügyéről van szó, akkor nemtörődömség és roszakarat egyesülhessenek a jók törekvésével szemben és buktassanak meg minden igaz ügyet. Régi igazság, hogy minden országnak olyan kormánya van, a melyet megérdemel; de nem tudok belenyugodni abba, hogy a debreczeni egyház s a hozzá fűződő nagy érdekek illet érdemelnek.

A segédkező ur.

[A díjnokok mozgalmá.]

Ez az esztendő a hivatalnokoknak volt a szüretje. Megjavították az állami tisztviselők, a vármegyei hivatalnokok sorsát úgy a hogy, nemsokára rákerül a sor az államvasuti hivatalnokokra, a tanárok, tanítók szinten nagyobb salláriumot vágnak ezután zsebre, szóval az a társadalmi osztály, amely abból él, amit elsején odatesznek az íróasztalára, valamivel több részletet fizethet az adósságaira és megengedheti magának azt a fény-

magát a herczeg Osuna remekeinek szerepébe, hogy tüzesen fujt és bösz morgást hallatott. Akadtak ohulok is, akik capává előléptetett asztalkendővel biztatták, sőt az egyik széken lovagolva a picador szerepét játszotta egy sétabot-pikával.

A banderillo Szilágyi Dezső volt, azzal a különbséggel, hogy nem a bikát, hanem a két matadort tüzelte szikrázó ötleteinek csipkedésével.

Hogy mennyire derülségre fakasztó volt ez a küönös jelenet, az én leirni nem tudom. Am azt mondhatom, hogy jószágos Dani batyánk, akinek szigorúságot kifejező arczimái még a mosolygásra sem igen voltak berendezve, hangosan kaczagott s kendőjével törölgette könnyeit.

Persze a vitás kérdést nem döntötték el. A matadorok kölcsönösen megmaradtak abban a hitükben hogy a másiknak halvány sejtelmé sincs a bikaviadalról.

Néhány nap mulva azután arról értesült az asztaltársaság, hogy Szilágyi Dezső azon melegében elmesélte a bikaviadalt a Margitszigeten Tisza Kálmánnak és asztaltársainak, akik szintén jól mulattak Szilágyi pempás humoru előadásán.

Nemsokára Szilágyi igazságügyminiszter lett. Egyik barátunk, aki szintén jelen volt a bikaviadalon, szentül meg volt győződve, hogy a generális akkor engesztelődött meg Szilágyi iránt, amikor ekként megneveztette s voltaképen így lett miniszter.

Nono, talán más jogzime is lehetett neki az igazságügyminiszterséghez . . .

Comedrio.

üzést, ha jól megy a dolga, hogy vasárnap csakugyan tyuk rottyogjon a fazékban. Egyszerre ment az egész mozgalom, a nagy politikai izgalmaktól mggyuladt hangulat kedvező volt arra, hogy a sok panaszkodást feifogja és segítsen is valamivel, ami éppen ettől a szegény országtól telik. Akinek baja volt, az nem hallgatta el.

Csak a díjnokok hallgattak. Pedig ha valakinek oka volt sirni, hát nekik van. Valamennyi intelligens ember, a legtöbbjét valami nagy hajótörés vezette oda a pénzügyigazgatóságok, járásbiróságok vagy más aktagyár, tintafoltos, maszatos, dohányfüstös írószobáiba, a hova akkora szellemi készültéssel jutottak, a melyeknek soha nem vehetik a hasznát s csak arra jó, hogy keservebben viselik a nehéz keresztjük. Bánatukban megházasodnak, nagy csomó trónörökösök kerül a világra s ennek a sok embernek meg kell élni abból a százhatvan fillérből vagy két koronából, amit a családfenntartó keserves körmöléssel kikapar napról napra. Ha pedig beteg lesz — de már erről beszélni sem jó.

Hát nem puha párnábólvan a diurnista fekvőhelye vetve. Nem csoda, hogy összefogyott is az istenadta. Mikor már letaroltak minden szál füvet a fölebbvalóik — mert a díjnoknak mindenki fölebbvalója — akkor jut az eszükbe, hogy hiszen ha panaszkodni kell, nekik is jussuk van hozzá. Vártak eddig, de megint okuk volt megtudni, hogy mennyire igaz a mondás a szemérmes koldus üres tarisznyájáról. Hát előbátorkodnak. A maguk szegényes módján csinálják ezt is. Nem puskáznak ki országos mozgalmat, a képviselő urakat sem kilincselik meg, hogy csapjanak lármát az országgyűlésen — a díjnokok közt ugysis fehér holló a választópolgár — hanem körlevelet irtak egymáshoz, amelyben június havában nagygyűlésre hívják össze az ország valamennyi Sanyaró Vendelét.

Nézzük, mit kérnek. Először is — keservesen szomorú humor biz ez — a czimkőrság öklendezik ki a díjnokokból s azt kéri, hogy a *segédkező* czímet kapják. Valószínű, hogy ez a kívánságuk meg elsőben teljesebebe. Ha kedvük lesz reá, akkor három aranycsillagot is kapnak a kabátjukra. De megindító a komolyabb kéréseknek a szerénysége is: maguk határozzák meg a napidíjak maximumát! Azt kéri, hogy Budapesten 2 korona 40 fillér legyen a legkisebb s a 4 korona legnagyobb salláriumok, vidéken 2 korona a minimum, 3 korona a maximum. A legkisebb napidíjból a legnagyobbig két évenként 40 fillérrel lépjenek elő.

A betegségük esetén három hónapig kapják a teljes, három hónapig a fél fizetésüket, negyven évi szolgálat után (negyven évi aktamásolás!) pedig 800 korona nyugdíjat egy esztendőre! Az özvegy férje nyugdíjának a felét kapja, a hátramaradt gyermekek mindegyike az özvegy nyugdíjának egy hatodát.

A körlevélben felsorolt többi kívánság pedig még ennél is batoralanabb. Ugy hogy valósággal elcsodálkozik az ember: hát még ebben is szükkölködnek azok a szegény emberek?

És igazán nem tehetünk egyebet, mint egész szívvel kívánjuk nekik, hogy érjen czélt a mozgalmuk. Ha Pietreich ágyuira olyan gavalléros könnyedséggel dobhatunk oda négy száz és még jó néhány milliót, hát valahonnan elő kell szoritani még egy kis pénzecskeket, hogy az a sok halovány, aszalt, sápadt gyermeki arczra odakerüljön az élet rózsája s a segédkező urnak az életében is akadjon olykor óra, amikor elfeledi, hogy panaszkodásra született a világra!

Országgyűlés.

Eredeti tudósítáunk.

Perczel Dezső elnök az ülést tizenegyedfél órakor megnyitotta.

Az irományok előterjesztése után **Rónay** Ernő előadó ismertette a dunai halászat védelme és kihasználása tárgyában Romániával 1903. évi január 31-én kötött egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

A javaslatot vita nélkül elfogadták.

Nyegre László előadó ismertette Sándorfalva község közigazgatási és országgyűlési képviselőválasztó-kerületi átkebelezéséről szóló javaslatot.

Buzáth Ferencz nem járul hozzá, mert nem barátja annak, hogy községek saját akaratak ellenére átkapcsolassanak.

Tisza István kormányelnök azt feleli, hogy fontos közigazgatási érdekek kívánják az átkapcsolást, egyébként pedig községi adók dolgában megtakarít Sándorfalva község, mert Szabadka szabad királyi városban, hová a községet kebelezik, kevesebb a községi adó.

A javaslatot elfogadják.

Vörös László előadó a hódmezővásárhely-makó-nagyszentmiklósi helyi érdekű vasut engedélyezésének megtörténtéről a kereskedelmi miniszter jelentését tudomásvételre ajánlja.

Tudomásul veszik, éppen ugy felső-őrtarcsa-felső lövői és a ruma-keriekás viczinális jelentéseket.

A békés-csaba-békés-vésztői helyi érdekű vasut engedélyezéséről a kereskedelmi miniszter törvényjavaslatát vita nélkül fogadták el.

A balatonszentgyörgy-keszthelyi helyi érdekű vasut Keszthely-tapolczal folytatólagos vonalának engedélyezéséről szóló törvényjavaslatra került a sor.

Várady Károly kéri, szándékozik-e a kereskedelmi miniszter előadójának ígérését a viczinális törvény reformja dolgában teljesíteni.

Hieronymi Károly miniszter feleli, hogy szándékozik, de kalendárium terminust nem mondhat. Az fogja vezérelni, hogy olesó vonalak állami hozzájárulás nélkül építhetessenek.

A javaslatot elfogadták.

A kérvények tárgyalása következett.

Elsőknek azok a kérvények jöttek, a melyek az olasz borvám leszállítása ellen irányulnak.

Babó Mihály utal arra, hogy ebben a tárgyban a függetlenségi párt határozati javaslatot nyújtott be, a melyben a borvámklauzula eltörlését követeli. Mért nem nyilatkozott erről a határozati javaslatról az előadó és mért nem körvonalozta a kormány álláspontját.

Daróczy Aladár előadó kijelenti, hogy mint előadó csak a bizottság álláspontját fejtheti ki, a kormányt pedig nem.

Szederkényi Nándor szerint a kormány nem akarja megvédeni a szőlősgazdák érdekét és az Olaszországgal való szerződés megkötésében politikai szempontok vezérlik.

Hieronymi Károly feleli, hogy Szederkényi kirohanása olyan dologra vonatkozik, a mit az ideiglenes szerződésben megszüntették. Nem politikai szempontból állapították meg a 3 ft 20 kr.-os vámot, hanem azért, mert 1894-ben az összes érdekelt kivánták a vámnak még lejjebb való szállítását. Tehát az akkori kormány megfelelt az akkori kívánalmaknak. Az a vád pedig, hogy a kormány nem akarná megvédeni a magyar szőlősgazdák érdekét egyszerűen nevétes. A kormány azért nem foglal állást az itt felhozott határozati javaslat dolgában, mert a tárgyalásoknak praejudikálni nem akar. Kéri a házat ennélfogva, vesse el a határozati javaslatot, mert azon az alapon eredményes tárgyalást vezetni nem lehetne.

Daróczy

hogy az

vetség az

Udvar

ben besz

Kaa

ződés elő

retorzióva

Kub

kikel az

szólhessen

Viso

tát pártol

(kormány

borvámsz

Az

Várme

Elo

sága. Ha

tanulói te

kat az ott

neplőbe ö

leányok

zászlók al

toik vezet

pessy Sár

mulatságo

vésre, haz

ményeit.

deklódó k

latokkal á

sebben sz

leányok k

Ez utóbbi

ményét e

hazafias d

zatot", m

vegült.

Lev

Hajdudorc

telegyült

pálczika s

megfosztv

bűnös cse

felhasznál

kissé csem

Egyik tan

tézkedett,

Mag

A cl

kezett szá

következő

Sarg

helybenha

nak azt

sem bocsa

alább is t

vel azt ak

don, a bev

bizottság

zon a par

megengedi

kező bevá

ismerőseik

mal. Sarg

körlevélbe

hogy ezek

közzé a b

ban. Most

ban a bev

Az E

tikai kimu

hónapjába

érkezett n

616.782 d

jegyzésnél

férfi és 26

vándorlót

magyar fé

2096 szer

hónap ala

Daróczy Ferencz meg van győződve, hogy az alacsony borvámnak a hármasszövetség az oka.

Udvary Ferencz szintén ilyen értelemben beszélt.

Kaas Ivor báró az olasz borvám-szerződés ellen beszél. Igaz, hogy az olaszok retorzióval élhetnek, de attól nem fél.

Kubik Bélé a házszabályokhoz szól és kikel az ellen, hogy az előadó mindig beszélhessen, holott nincs joga hozzá.

Visontai Soma a Kossuth-párt javaslatát pártolja. Felszólaltak még **Vancsó** Gyula (kormánypárti) és **Rakovszky** István az olasz borvám-szerződés ellen.

Az ülés vége 2 órakor.

Vármegyénk és közelvidéke.

Elemi iskolai tanulók mulatsága. Hajdudorogon az állami népiskola tanulói tegnap tartották meg idej majálisukat az ottani „István” fürdőparkban. Az ünneplőbe öltözött fiú tanulók s fehér ruhás leányok nemzetiszínű trikolorokkal ékesen zászlók alatt szép rendben vonultak ki tanítóik vezetése mellett a mulató helyre. Szepessy Sándor igazgató-tanító nyitotta meg a mulatságot csinos oktató beszédben törekvésre, hazaszeretetre buzdítván a haza reményeit. A jelenlevő szülők s a számos érdeklődő közönség előtt a növendékek szavallatokkal állottak elő. A fiúk közt legügyesebben szavalt Nagy Imre és Kis Gábor, a leányok közül Wohl Janka és Szücs Margit. Ez utóbbi Erdélyi „Intés” című kis költeményét egész érzéssel szavallta el. Utána hazafias dalokat énekeltek s végül a „Szózatot”, melybe a közönség hangja is belevegült.

Levélgyjűtő szekrények szarkái. Hajdudorogon néhány népiskolai tanuló, a telegyjűt levélszekrényből kicsusztatgatták pálczika segítségével a leveleket s bélyegüktől megfosztva széttépték és szétszórták. Erre a bűnös cselekményre a déli órákat igyekeztek felhasználni, mikor az ut a járás-kelestől kissé csendes volt s a szekrény telegyjűt. Egyik tanító a tettesek nyomára jött s intézkedett, hogy méltó jutalmukat elvegyék.

Magyarok Amerikában.

A clevelandi Magyar Hirmondó ma érkezett számában az amerikai magyarokról a következő érdekes híreket közli;

Sargait newyorki bevándorlási főbiztos helybenhagyta Williams bevándorlási biztosnak azt a rendeletét, hogy egy kivándorló sem bocsáttassék partra, kinek ninesen legalább is tíz dollárja. Williams e rendeletével azt akarja elérni, hogy az Ellis Islandon, a bevándorlók telepén, működő vizsgáló bizottság egységes szabály alapján határozzon a partrabocsátás dolgában. Továbbra is megengedik, hogy a kevesebb pénzzel érkező bevándorlókat amerikai rokonaik vagy ismerőseik lássák el az előírt pénzminimummal. Sargent és Williams az új szabályról körlevélben értesítették a hajótársulatokat, hogy ezek az új szabályt lehetőleg tegyék közzé a bevándorlókat szolgáltató országokban. Most tettek hivatalok közzé New-Yorkban a bevándorlók statisztikáját.

Az Ellis Islandon egybeállított statisztikai kimutatás szerint az év első három hónapjában összesen 110.117 bevándorló érkezett newyorki kikötőbe, akik 2 millió 616.782 dollár készpénzt mutattak föl a bejegyzésnél. Ezek között volt 512 magyar férfi és 265 nő, összesen 777 magyar kivándorlót 13.199 dollárral: februárban 789 magyar férfi és 268 magyar nő, összesen 2096 személy. 31.995 dollárral. A három hónap alatt tehát 3930 magyar érkezett

60,598 dollárral, vagyis átlag egy magyar bevándorlóra 15 dollár 40 cent készpénz esett. Ugyane három hónap alatt 1294 horvát érkezett 28.450 dollár készpénzzel és 4290 tót. 60.021 dollár készpénzzel. Átlag tehát egy horvatra 19, egy tóra pedig 13 dollár készpénz esett.

Mi az ujság?

Érdekes kinevezések. Egy budapesti esti lap azt jelenti, hogy Széll Kálmánt nemsokára gróffá fogja kinevezni a király. A grófi címet és a Széll-nevet a volt miniszterelnök unokája örökölte, mint-hogy Széll Kálmánnak csak egy leánya van, aki tudvalevőleg Bernrieder földbirtokos felesége. Ugyanaz a budapesti lap jelenti, hogy Szapáry Gyula gróf volt miniszterelnököt herceggé nevezi ki a király ő Felsége. Ezek a hírek természetesen megerősítésre szorulnak.

Tökfilkó herceg. Érdekes kalandja akadt a napokban Henrik herceg admirálisának Berlinben. Hadsegédével automobilozott, a mikor egy előtte haladó fuvaros engedte, hogy eléje kikerüljön. A herceg nem tehetett egyebet, szó nélkül megkerülte az akadékoskodót nagy kanyarodással. Csak hogy sehogysem tetszett az atyafinak és a tovarobogó kir. herceg után azt kiabálta: — Tökfilkó, nem kerülhetél volna jobban el?

A herceg és hadsegéde egy pillanatra csodálkozva néztek egymásra, majd rövid tanácskozás után megállították az automobil. A hadsegéd visszament a fuvaroshoz és megkérdezte, hogy a kis hercegre értette-e a „tökfilkó” udvarias megszólítást. A kir. herceg kijelentésre láthatólag megrendült az atyafi és hebegve felelte, hogy nem a hercegnek szól a kiáltás. A hadsegéd nem törődve ezután azzal, hogy esetleg így magára kell a kedves megszólítást vennie, 20 márkát adott át a fuvarosnak azon kijelentéssel:

— Fogadja el ezt az összeget a hercegtől, mert ön az első ember, aki őt tökfilkónak nevezte.

Tisza után Wolfner. Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő szolgálaton kívüli honvédhuszárfőhadnagyot, ő felsége, mint értesülünk, századossá léptette elő. A kinevezést a rendeleti közlöny legközelebbi száma fogja közölni.

Öngyilkos aggastyán. Tóth József hatvannyolcz éves öreg ur, a Drasche-féle kőszénbánya- és téglagyár-részvénytársaság czégvezetőjén, mint Budapestről írják, tegnap reggel négy órakor fejbőlötte magát és meghalt. Az öngyilkosság nagy feltűnést okozott városzerte. Az örökre jókedvű, boldog családi életet élő, vagyonos öreg ur harmincz év óta hivatalnok a részvénytársaságnak s az igazgató állítása szerint mindig a legpontosabban teljesítette a köteleességét. Halálát felesége és nyolcz gyermeke gyászolja, akiknek a jövőjéről már gondoskodott. Az egyik fia a Dreher-féle uradalmakon gazdatiszt, a másik csendőrhadnagy, a harmadik ügyvéd-jelölt, a negyedik Tinnyén jegyző. A kiskorúak közül a legidősebb Kunszentmiklóson tanítónő, egyikük harmadéves gazdaszövendek, a másik gimnázista s a legkisebb leány 12 éves és iskolába jár. Környezete azt hiszi, hogy végzetes tettét a rajta három nap óta erőt vett buskomorságban követte el Erre enged legalább következtetni a kis Irmának becéző faggatására adott válasza:

— Ej, hagyj békén, kis leányom, utalom az életemet . . .

Cselédleányból grófnő.

[Egy kalandornő regénye.]

Rövid idővel ezelőtt hozták a genuai lapok, hogy Pisano Battista, a ki egy pár év előtt Amerikába utazott ki, hazatért, a feleségét a szeretőjével együtt találta. Felháborodásában a keze ügyébe akadt kalapácssal leütötte a hűtlen asszonyt.

Ez a feleséggyilkosság egy szenzációs regény utolsó felvonása, a melyhez hasonló alig fordult elő.

A meggyilkolt jogtalanul használta a Torre grófné nevet, igazi neve Bellomo Emma volt. Bellomo 14 éves korában Nizzában szolgált egy polgári családnál, ahol Pisanoval ismerkedett meg, aki nőül is vette. Pisano egyszerű kőműves volt, akinek a keresete a mindennapi szükséglet kielégítésére elégséges volt és így boldogan élhettek.

Fiatalság és gyönyörű felesége azonban oly fénytűzést fejtett ki, hogy Pisano — aki előtt feleségének minden kívánsága parancs volt — letért a tisztesség útjáról és pénzhamisító lett. Mikor bűnössége kiderült, a rendőrség elől Tunisba menekült, ahol évekig élt együtt egy nővel, akitől két törvénytelen gyermeke is született. Amikor azonban az elcsábított nő lelővéssel fenyegette Pisano-t, ha nem veszi őt nőül, Pisano Amerikába szökött, ahol Európába való visszatéréseig tartózkodott.

A tüzes felesége ezalatt sorra hódította a czitromok hazájában az előkelőségeket. Férje szökése után Nizzába utazott, ahol Torre gróffal ismerkedett meg. A gróffal 16 évig élt együtt és a gróf halála után ő lett a nagy vagyon egyedüli örököse. Az irni és olvasni nem tudó cselédleány teljesen beleélt magát a grófságba, belépett a nagyvilágba és felnőtt korában tanult meg francziául, angolul és németül.

Majd sorra volt viszonya miniszterekkel, államférfiakkal, diplomatákkal, akitől a legtitkosabb államügyeket is megtudta. Az így megtudott államtitkokat a külföldi államoknak különösen Oroszországnak adta el, a melyért természetesen sok pénzt kapott. Az orosz tisztekkel különösen nagyon jó viszonyban volt, legutóbb pedig Port-Arturba utazott, ahol igen melegen érdeklődött az oroszok dolgai után. Port-Arturból való visszatérése után aprivalei gyönyörű villájában pihente ki uti kalandjait.

Az álgrófné azonban nem feledkezett meg teljesen férjéről, akinek állandóan pénzt küldött Amerikába. Majd megkérte, hogy térjen vissza hozzá, de természetesen csak azért, hogy elválasszassa magát tőle. Csak-hogy a pénzküldésnél a férfi keveselte a felajánlott összeget és felháborodásában a kéznél levő kalapácssal leütötte a feleségét, aki az egész életét megromtotta.

A kalandornő végrendeletében — amelyben megírja, hogy ismételtén Port-Arturba fog utazni — vagyonát a ventimigliai kórházra hagyja. Így végződött a kalandornő regénye.

Lakodalom a csodarabbinál.

Szadagora nagy napja.

Van egynehány csodarabbi Európában. Magyarországon is van vagy kettő, ha nem több: de hírnévben, tekintélyben, csodatévő erőben és — jövedelemben az egész világon nincs párja a szadagórai csodarabbinak. Az orosz határ közelében fekvő galicziai városkát az egész világ zsidósága ismeri hirtől — a rabbiájáról.

A szadagórai rabbi csodarabbi a csodarabbik között is. Ugy él, mint egy fejedelem. Gyönyörű palotája van, tanítványok egész hadserege veszi körül, folyton érkeznek hozzá mindenfelől hívó hitsorsosai tanácsért, jövedőmondásért, orvosságért, Va-

lami ajándékot a maga sora, módja szerint mind visz neki: kiszámíthatatlan a szent ember évi jövedelme. Bizonyos, hogy kitelnek belőle egy-egy kisebb állam uralkodójának a civilistája.

A héten nagy ünnepség volt a csodarábbi palotájában. A fia, a ki huszonkét esztendő és éppen olyan híres szép legény, mint amilyen híres tudós apja, elvette egy milliomos orosz zsidó kereskedő leányát. A lakodalom napjára lobogódiszt öltött az egész városka, a melynek a szadagóriai csodarabi hírneve a nagy idegenforgalom révén hatalmas jövedelmet hajt. Több, mint tizenöt ezer idegen jött a nevezetes napra a környékről, továbbá Oroszországból és Romániából a nevezetes napra Szadagórába. A városi rendőrség is parádéba öltözött: a násznépben volt sok tiszt, sőt egy generális is.

Az esküvői szertartás délután öt óra körül volt, régi zsidó szokás szerint, szabad ég alatt. Tekintettel a több, mint huszezer főnyi tömegre, a baldakint, a mely alatt a fiatal pár esküdt, a piac téren állították föl. A nász lakomán másfélezer embernek terítették.

Egyházak és iskolák.

Presbiteri közgyűlés. A debreczeni ev. ref. egyház f. hó 12-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében presbiteri közgyűlést tart. A közgyűlés főbb pontjai ezek lesznek: Jegyző jelentése Tóth Lajos dr. és Nyári Béla főiskolai tanárok megválasztásáról. Előterjesztés két új tanterem építése tárgyában. Dávidházy János esperes levele a főiskolai tápintézet részére nagyobb adományok tétele tárgyában. Kölcsönkérések stb.

Társas-élet.

— Piros rózsák és fehér rózsák. — A kisirt szemű menyecskék.

Ezt itt Budapestről írják:

A vasuti pör tárgyalásának igen kedves epizódja volt. A vádlottak virágot helyeztek a bírák és az ügyész asztalára a tárgyalás megkezdése előtt. Piros virágot a bírának, szinfehéret az ügyésznek.

— A piros virág — mondotta az egyik vádlott magyarázatul nekünk — figyelmeztetése volt a bírának, a mi vértanuságunkra. A fehér virág, amelyet az ügyész kapott, hiradásunk arról, hogy mi, vádlottak, őt is ártatlannak tartjuk, habár bennünket súlyosan megvádolt.

Ezt a híres szepesi városból írja lapunk egyik Igló-füreden fürdőző barátja:

Igló szép asszonyai egy idő óta hajszálfinom vonásu, de igen goromba nevelten leveleket kapnak. E levelekben figyelmeztetik őket arra, hogy tudomással bírnak-e azokról a randevukról, amelyeken élnek az „élet örömeinek“, mialatt férjürem délután odahaza, nyugodt lélekkel szívja ki pipáját. Legtöbb levélben utóirat is van, szelíden jegyezvén meg, hogy ha ez tovább is így tart, hát figyelmeztetés menesztetik a férjhez, hogy vegye észre ama láthatatlan szarvakat. Az iglói postaforgalom nagy-nagy lendületnek indult ilyenformán s úgy tudjuk, hogy az iglói férjek komoly, gondterhes arczzal végzik napi teendőjüket. A kaszinóban nem izlik az alsós, a rendíthetetlen kibiczeknek nem egyszer akad „sürgős és halaszthatatlan dolga“ odahaza. Országos lumpok éber

szemekkel kóvályognak éjjel az utcán s ha egy szoknya tűnik fel az esti sötétben, száz meg száz Othello szívében lesz egyszerre kitörő féltés az a bizonyos harag.

Szóval ostromállapot van Iglón. Mindenki magádetektív s szorgalmasan olvasgatják a detektív-kátét, amely a detektív ismeretek tárháza. Mindenki kutat az ismeretlen levelező és — felesége után. Igló szép asszonyainak pedig ki van sirva a szeme. Mindenki tudja magáról, hogy ártatlan, de senki sem hiszi el azt a másiktól. A sanda gyanu pedig ől. Ezért van most világfelfordulás Iglón.

UJDONSÁGOK.

Téglavető munkások bérharcza.

Sikerral biztató egyezkedések.

Hétfő óta tart a téglavető munkások bérharcza, amely nagy kárt jelent a munkásokra is, mert a munkaidő dereka most van és ők ezt az elvesztett hetet nem tudják helyreállítani, mert a munka csak kisszerű napjaig (szeptember 8.) tart.

Debreczen városa is érdekelt fél, mint téglagyáros és a városi tanács tette is meg a kezdeményező lépést, hogy e káros bérharcz mielőbb megszűnjön. Király Gyula gazdasági tanácsos tudatta is az este a városi téglavetőben alkalmazott munkásokkal, hogy a tanács tekintettel a nehéz drágasági viszonyokra 10%-ot ad a munkásoknak drágasági pótlék címén. Ezt megadják a többi téglagyárosok is, ha a munkások hétfőn önként munkába állanak. De csakis ez esetben.

Az engedmények.

Pénteken délelőtt tanácskoztak a téglagyárosok, amelyen megállapodtak abban, hogy a máglarakó asztalgazdáknak a vert téglák ezre után az eddigi 4 korona 40 fillér munkabért 5 koronára, a ki és berakodó munkásoknak, akik közletről hordják, az eddigi 60 fillért 80 fillérre, azoknak pedig, akik távolabbról hordják a téglát, az eddigi 80 fillér helyett 1 koronát hajlandók megadni, illetve a béröket felemelni.

Ezen engedmények teljesítését a munkaadók ahoz a feltételhez kötötték, hogy a munkások legkésőbb hétfőn munkába önként állanak, ellenkezőleg szerződés szegőknek fogják őket tekinteni, mert hiszen ők tulajdonképpen nem is munkások, hanem szerződött vállalkozók.

Izgatással gyanúsított munkásvezér.

Már évek óta megfigyeli a rendőrség a debreczeni szociálisták vezérét, Gál Istvánt, aki a nemzetközi szociálista párt központjának titkára és akiről tudja mindenki, hogy ő szervezte a debreczeni munkásmozgalmakat. Vádolták azzal is, hogy állandóan izgatja a munkásokat, de az évek óta tartó legszorgalmasabb kutatás dacára sem tudtak ellene bizonyítékot beszerezni, pedig alig volt népgyűlés, amelyen beszédet ne tartott volna.

Az utóbbi időben tartott munkabeszüntetéseket is mind az ő művének tartotta a rendőrség, most pedig Végh Gyula a téglavető munkások bérmozgalmát is neki tulajdonította. A főkapitány, a ki a közrendészet terén alighanem a „muszka“ mintát tartja követendő példának, hiszen még emlékezünk rá, mikor kozák-rendszer szerint verte szét a sztrájkantánát az olajütőben, csütörtökön Botos István titkos rendőrrel felhívatta és tudatta vele, hogy ne merjen megjelenni a téglavető munkások hoinapi (péntek) gyűlésén, mert letartóztatja, azonkívül tanácsolta neki, hogy két hónapig a város területét sem tanácsos elhagynia, mert elfogják. Ez az atyai tanács az aratási sztrájkra vonatko-

zott. Persze, Debreczen város főkapitánya nem tudja, hogy Gál István nemzetközi szociálista, míg az aratási sztrájkot az újjászervezett szociálisták csinálják. Ugy látszik, hogy ő a munkás-mozgalmakról csak annyit tud, hogy szociálisták vannak köztük és azok izgatnak és az izgatásaik eredménye: a sztrájk.

Ugy látszik, a főkapitány fenyegetéseire nem sokat adott Gál István, mert elment a péntek délutáni gyűlésre a téglavetőbe.

Gál István letartóztatása.

Péntek délután 3 órára engedélyezte Kovács József polgármester a bérharczba lépett téglavető munkások gyűlését.

Erre a gyűlésre elment Gál István is. Néhány percczel 3 óra előtt érkezett meg kerékpáron. Mikor le szállt, a boltba ment füstölni valót vásárolni. Mikor a csendőrőrmester meglátta, azonnal kijelentette:

— Távozzék, mert nem szabad a gyűlésre jönnie.

— De hiszen én a munkások érdekében jöttem, a közbéke helyreállításáért.

Ekkor érkezett oda Szócs Lajos rendőrbiztos, aki a főkapitány rendelkezése a bűnügyi osztályra kísértette két rendőrrel. Gál István követte a rendőröket, a kerékpárját pedig Makkai Mihály kőműves toltá utánok.

Délután 3 órától este 6 óráig a bűnügyi osztályon tartották a rendőri őrszobában felügyelet alatt. Mert a rendőrség ezzel akarja bizonyítani, hogy — *hogyan nem tartóztatták le.* Akkor aztán a főkapitányhoz vitték, aki szabadon bocsájtotta.

Onnan Gál István egyenesen dr. Kardos Samu ügyvédhez sietett, hogy személyes szabadság megsértéséért Végh Gyula főkapitány ellen a följelentést tegte.

Munkásgyűlés a téglavetőben.

Pénteken délután 3 órakor tartották gyűléseket polgármesteri engedély alapján a téglavető munkások a régi városi téglavetőben. A rendőrség képviselőiben Vetésy Béla fogalmazó, Szócs Lajos biztos jelentek 12 rendőrrel és 4 csendőrrel. A karhatalomra azonban szükség nem volt, mert a munkások nyugodtan és higgadtan viselkedtek. A gyűlés tárgyai voltak: a bérharcz jelentősége, a szervezkedés haszna, a téglavető munkások gazdasági helyzete.

Elnök lett Molnár András, jegyző Szabó János, a városi téglavető asztalgazdája. Az elnök felolvasta a memorandumot, amelyben sérelmeik foglaltatnak. Pásti Imre (a Berger-gyár munkása) a szolidaritást hangsúlyozta, Mészáros József (a Berger gyárból) a sanyaru helyzetet ecsetelte, Kozma András (városi) és Kalmár János (Berger-gyári) szintén.

Beszélték még Otott Kovács András és Kanizsai István szegedi származásu téglavető munkások is, akik Tóth István telepének munkásai. Végh pedig Vetésy Béla rendőrfogalmazó beszélt és elmondta, mit helyeztek kilátásba a munkaadók. A munkások megjelenezték és kijelentették, hogy ilyen körülmények közt hétfőn megkezdik a munkát.

Felhívás az összes munkásokhoz.

Már a délutáni órákban elterjedt a hír a városban, hogy Gál Istvánt

letartóztartott, keltett munkabéportokba tet. A az eset általános lélnak baton.

Kés István is fölkért a kások munkát, telt szer at való

város sze tartotta a sét Doma Jelen vol Veseey I ügyész, V főmérnök Károly, Csóka Se Juhász István bi osztályok régi bec annak h kitüntek

hány na hirt, mis zánkkapc hasznos következ dést kel rést hoz getlen u lik ezek érkeznek jutalmun is, hogy ma már lapnak, ratlan napra v rekvések kötelezh elismeré ről, me bizalmát az ujsá naptáru szük, h ezt a sz

Az ipa évre az laló fő leitek k ben a rendsz seknek válnak ipar e általán tárgyal jellemz delmi, Ez az és nyo

letartóztatták. Ez a hír nagy izgalmat keltett a munkások közt és este a munkából jövet kisebb-nagyobb csoportokba verődöttek tárgyalni az esetet. A munkásokat úgy felháborította az eset, hogy elhatározták, miszerint *általános munkabeszüntetéssel felélnék holnap, azaz ma, szombaton.*

Késő este vette ezt a hírt Gál István is, aki fölkeresett bennünket és fölkerült arra, **tudatnánk az összes munkásokkal, hogy ne szüntessék be a munkát,** mert birói uton keres elégtelt személyes szabadságának 3 órán át való jogtalan megfosztásáért.

— **Szervező bizottsági ülés.** A város szervező bizottsága pénteken délután tartotta a tanácssteremben folytatódó ülését Domahidy Elemér főispán elnöke alatt. Jelen voltak: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Magoss György főügyész, Végh Gyula főkapitány, Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő, Oláh Károly, Körner Adolf, Szabó Kálmán és Csóka Samu tanácsnokok, dr. Fejér Ferencz, Juhász Ignác, Szentessy János és Horváth István bizottsági tagok. A rendőrségi ügyosztályok beosztását állapították meg. A régi beosztás nagyjában megmaradt, bár annak hiányai és tökéletlenségei régóta kitűntek.

— **A mi naptárunk.** Még alig néhány napja, hogy nyilvánosságra hoztuk a hírt, miszerint a lap előfizetőit, minden hozzátkapcsolt barátainkat szórakoztató és hasznos nagy napárral tiszteljük meg a következő új év alkalmából; nagy érdeklődést keltett ez a hír és számtalan elismerést hozott számunkra. A szokimondó, független ujság erőteljes, nyílt irányát helyeslik ezek a nyilatkozatok, melyek napról-napra érkeznek hozzánk, melyek örömeinkre és jutalmunkra szolgáló bizonyítást adnak afelől is, hogy a közérdek igazságos szolgálatát ma már méltányolni tudja a közönség. A lapnak, rövid fennállása alatt szerzett páratlan felkarolása és elterjedése, napról-napra való erős hódításai az egyenes törekvések, a közélet hű, hazafias, le nem kötelezhető független szolgálatának lelkesítő elismerését jelentik a nagy közönség részéről, melynek ragaszkodását, jóindulatát és bizalmát figyelmen kívül nem hagyhatja ez az ujság; a hasznos és élvezetes nagy naptárunkkal viszonyozzuk ezt. És mi hiszünk, hogy a közönség meg fogja szeretni ezt a színvonalon tartott naptárt is.

— **Az iparkamara évi jelentése.** Az ipar és kereskedelmi kamarák évről évre az összes közállapotokat egybefoglaló főjelentésben számolnak be kerületeik közgazdasági viszonyairól. Ez évben a kereskedelmi miniszterium új rendszerét állapította meg e jelentéseknek, melyek terjedelmesebbekké válnak az eddigieknél. A debreczeni ipar és kereskedő kamara jelentése általános része, mely nagy vonásokban tárgyalja az elmúlt év közgazdasági jellemzését és folytatódólag a kereskedelmi, az ipari és munkásviszonyokat. Ez az általános rész immár elkészült és nyomás alatt van. Legközelebb al-

kalmunk lesz belőle mutatványt közölni. A teljes jelentés még június havában elkészül.

— **Adomány a Bocskay-szoborra.** A böszörményi Bocskay-szoborra Hajdudorog főjegyzője, Farkas Győző 25 koronát küldött be a megyének.

— **Vége a fősorozásnak.** Debreczenben pénteken ért véget a sorozás, amikor is az idegen illetőségű állításkötelesek kerültek mérték alá. Bevált 182 közül 41. A fősorozás összes eredménye: 280 ujoncz, ami ritka, szép eredmény. A besorozottak közt Nagy János színész is. Az elmaradtak a július 5-én megtartandó utóállításon kerülnek mérték alá. Akik elmaradásukat igazolni nem tudják, büntetésben részesülnek.

— **Meghaltak.** Biró András róm. kath. 6 hónapos, Bodnár Sándor ev. ref. 4. napos, Kálmán Zsuzsanna ev. ref. 68 éves, Szánó Sándor ev. ref. 4 hónapos.

— **Debreczeniek Vas Gereben emlékünnepe.** Az Országos Irodalmi Szövetség dicséretes mozgalmat indított meg Vas Gerebennek, midőn az egykor oly népszerű regényírónak emléket üjtja föl. A költőnek szülőházán emléktáblát állít fel a Szövetségnek ez alkalomra alakított bizottsága. Az emléktábla elhelyezése folyó hó 19-én iog végbemenni a tolnamegyei Fürgeden, nagyobb szabású irodalmi ünnep keretében, melyen gr. Zichy Jenő, Márkus Emilia, Rákosi Jenő és Pekár Gyula fognak szerepelni. A rendező bizottság meghívta a Szövetségbe tartozó összes irodalmi társaságokat, így a Csokonai-kört is, melynek tagjai közül Szávay Gyula és Kardos Albert szándékoznak elmenni az emlékünnepeyre.

— **Bizottsági ülések a városházán.** A nyugdíjellenőrző bizottság vasárnap, június 12-én délelőtt 11 órakor, a jog és pénzügyi bizottság pedig hétfőn, június 13-án délután 4 órakor tart ülést.

— **Vizsga a pinczériskolában.** A vendéglősök és kávéosk ipartársulata Törő Imre elnöke alatt tartott gyűlésén elhatározta, hogy a Polczter Rezső által vezetett pinczértanonecz iskolában a tanévzáró vizsgát kedden délután 3 órakor tartja meg.

— **Nincs többé birság-osztalék.** A mezőőrök eddig az 1884. évi XII. t. cz. 101. §. értelmében az általuk feljelentett kihágási esetekből hasznot huztak, mert a kirótt birságból hányadot kaptak. Gyártották is garmadaszámra a feljelentéseket, temérdek felesleges munkát okozván vele a hatóságoknak. E gyöngyállapotnak az 1901. XX. t. cz. 23. §. véget vetett és a régebbi törvény erre vonatkozó 101. §. szakaszát hatályon kívül helyezte. Erre vonatkozólag érkezett újabb kormányrendelet a debreczeni hatósághoz is.

— **Tornavizsga a piarista gimnasiunban.** Csinos egyenruhás tömege a piarista gimnasium tanulójának gyönyörködtette június 9-ikén a nagy számban megjelent közönséget, — nagyobbára szülőket — a gimnasium szabad terén. A tornaöltözetben büszkén lépkedő fiatalok első sorban Holczinger Imre tanár vezetésével mellett a „Himnusz” énekelte el, mely után csapat-tornázási ügyességüket mutatták be. Ezután

az egyes osztályok kezekkel való tornázása következett, melyben Mózes András a sulydobásnál s Nagy Lajos a gerelydobásnál különösen kitűntek. A közönség alig tudott betelni a testedző nemes verseny szemlélésében, mely a „Szózat” elénkélésével a kedvelt igazgató és Strifler Ferencz jeles tornatanár éltetésével ért véget.

— **Kovácsból Szabó.** Érdekes névvaltozásra érkezett le tegnap Nagyváradi városához a belügyminiszter engedélye. Magyar nevű ember változtatta meg nevét más magyar névre. Kovács Ferencz nagyváradi lakosnak engedte meg a belügyminiszter, hogy ezentul „Szabó”-nak hívják.

— **Fesztelen mulatság.** Ezzel a címmel jellemezték eddig a polgári kör téli és nyári mulatságait s hisszük, hogy ugyan-ezzel a jelzővel illethetjük a ma estelit is. A pompás női és férfi tánczrendek készen vannak, a nagyerdei vigadó táncztermét most dizitik serény munkás kezek, úgy hogy mára csak az élő virágok feltűzése maradt. A Magyariek varázshegedűje is készen áll a tánczoló párok méltó fogadására. Ha az előjelek nem csalnak, a rendezőség eddigi sikeres munkálkodására a mai este felteszi az újabb koronát.

— **Kirándulás a Bocskay-ligetbe.** A lombos Bocskay-ligetbe mára szombatra tervezett kirándulás, dacára a kissé hűvösebbre vált időnek, előre láthatólag igen szépen fog sikerülni. Bármilyen kellemetlen lenne is délután az idő, a kirándulók nem aggódhatnak, mert a Bocskay kerti vasúti megállóhelytől csak pár lépésnyire van a csinos, tágas Vigadó, a hol a kirándulókat mindenféle jókkal várja a vendéglős s fülbe mázó édes nótákkal egyik kedvelt zenekarunk. A vigalmi bizottság értesítése szerint városunk legelőkelőbb köreiből is sokan kirándulnak ma e bájos ligetbe, így családjaikkal: Domahidy Elemér főispán, Igyártó Sándor főügyész, Dobieczy Sándor képviselő, Tolnay Kornél üzletvezető, Éricz Ernő főfelügyelő, dr. Bruckner Ernő egészségügyi tanácsos, dr. Kriváchy Géza titkár, Nagy Géza huszárezredes, Kretz Richárd alezredes, Lengyel Rezső főtörzsorvos, dr. Varga Emil városi tisztiorvos, Fauszt Elek pénzügyigazgató, Szilágyi Imre ügyvéd stb. Városunk aranyifjusága és a katonatisztek biztosítják a tánczolni vágyók jó mulatságát. Indulás Debreczenből d. u. 4. ó. 11 vagy este 6.56 perczkor. Hazautazás éjjel 10.30 perczkor, vagy a hangulat szerint — valamivel később.

— **Hamis 5 koronás.** A piac-utczai Csanak-féle fűszerkereskedésben hamis 5 koronással fizetett valaki. A hamis pénzt átadták a rendőrségnek, ahol a vizsgálatot megindították.

— **A gróf Károlyi oseekje.** Budapestről jelentik ezt az érdekes esetet. Egy belvárosi szálló előtt a minap gummikerű állott meg. Elegáns uriember szállott ki belőle, aki a vendéglőnyibe így írta be magát: Lugos Miksa gazdatiszt Sárbogárd, Károlyi uradalom. A vendég az utitáskáját az igazgatósági irodában tette le, azzal a megjegyzéssel, hogy Károlynak több értékes holmija van benne. A megnyerő külsejű urat szívesen fogadták a szállóban, annál is inkább, mert előző napon Sárbogárdról ez a távirat érkezett a szálló igazgatójához:

„Gazdatisztem, Lugos Miksa holnap önökhöz száll. Költségeit én fedezem.

Gróf Károlyi.”

A szállóban ismerték a sárbogárdi grófot s így természetesen tudomásul vették a táviratot. A gazdatisztet elszállásolták és el-látták mindennel, amit kívánt. Másnap, vasárnap, a vendég boszus arczczal lépett be az igazgató szobájába:

— Kérem, nagy zavartól menthet meg, Ezt az ezerkoronás csekket, amit a gróf ur irt alá, nem tudom beváltani, mert a bankok zárva vannak. Pedig a pénzt még délben el kell küldenem Bécsbe.

Az igazgató szó nélkül kifizette az összeget, a csekket pedig elzárta Wertheim-szekrényébe. Azóta nem látták a gazdatisztet. Eltűnt. Mikor kinyitották a táskáját, csupa régi újságot találtak benne.

— **Kereskedelmi alkalmazottak gyűlése.** Vettük az alábbi felhívást: Felkérjük a kereskedelmi alkalmazott kartársakat, hogy ma, 11-én, szombaton este a Törő-vendéglő kis termében minél többen megjelenni sziveskedjenek. Az értekezlet tárgya: *állástoglalás a teljes vasárnapi munkaszünet tárgyában.*

— **Az önkéntesek.** A fősorozáson összesen 40 önkéntest soroztak be. Pénteken besoroztattak: Sajó Béla, Niteszku Vojku, Langler Gyula, Dubszky János, Sándor József, Fekete Zoltán, Péntek József, Szabó Gyula, Geréby György és Majoros Béla.

— **Bicskázó cigányok.** Pénteken délelőtt a hatvan-utca végén Balog Ferenc cigánylegény összeveszett idősb és ifju Lakatos Teréz cigányasszonyokkal. Előkerült a bicska is, de csak könnyű testi sértezt ejtettek vele egymáson. Az eljárást a rendőrség megindította ellenök.

— **Nagy lopás.** A debreczeni rendőrséget értesítette a pocsaji csendőrség, hogy ott Simon István gazda kárára nagy lopás történt szerdán virradóra, június 8-án. Az ismeretlen tettesek elloptak 32 párnát, 4 dunnát, 12 selyemkendőt, 2 téli bundát és 5 női ruhát. Az összes kár 600 korona. Hat darab párnahuzat „Eljen a haza!” felirással van ellátva.

— **Felakasztotta magát.** Az elepi 13. sz. a. Oláh István debreczeni birtokos tanyáján öngyilkosságot követett el Eder Ferencz 20 éves kocsis. Felakasztotta magát, amíg a többi cselédség a szőlőben dolgozott. Holttestét beszállították a kórházba. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— **Czirkusz a szénavásártéren.** A lapunk más helyén megjelent hirdetésre felhívjuk az olvasók figyelmét, Ujabb nyári szórakozó hely kínálkozik, a széna-vásártéren, a kis állomás mellett modern czirkusz kezd meg az előadásait.

— **Szombaton és vasárnap** este a Dreher-sörözőkban ismét előadást tart Mr. Stanley, a ki ügyes és új büvészeti mutatványaival már feltűnést keltett. Rotte Anna is fellép, ki általános tetszést aratott. A társulat 5 tagból áll s szellemes szórakozást nyújt a közönségnek.

— **Osszehajtható gummi fürdőkádak Mentzénél.**

TÁVIRATOK.

Szégynkező negyvennyolczasok.

Budapest, június 10. Ma este 8 órakor tartott a Kossuth-párt értekezletet Komjáthy Béla elnöklete alatt. A pártnak az indemnyítás javaslattal szemben követendő magatartása felett

határoztak. Rátkay László és Barabás Béla keményen ostromozták a Kossuth pártnak **szégynkező lanya magatartását.** A hangulat a pártban igen harcziás és elkeseredett. Elhatározták, hogy nagy vitát kezdenek az indemnyítésnél.

Fenyő Sándor itthon.

Budapest, június 10. Az Egyetértés volt kosaras szerkesztőjét az aljas bűncselekményekre vetemedett Fenyő Sándort ma Budapestre szállították az ügyészség börtönébe.

Az 1904. évi budget.

Budapest, június 10. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután a földművelés és pénzügyi tárca költségvetését tárgyalta le.

Az orosz-japán háborúról.

London, június 10. A kintsai ütközet óta mind a két fél seregeinek mozdulatai titokzatosak. Csak az bizonyos, hogy e hó 3-án Port-Artur közelében harcztak, amelyben az orosz csapatok is résztvettek, amelyeket Kuropatkin dél felé küldött előre.

Sanghaiból táviratozzák, hogy azt az orosz brigád, amely Stakelberg tábornok vezérlete alatt áll, a japánok Wafungtiennél vasárnap este megverték.

Port-Artur megerősítése.

Mukden, június 10. Port-Arturt bevehetetlennek tartják az oroszok. A várost 15 láb mélységű lövő árkok veszik körül, amelyek megközelíthetetlenek. Tömérdek akna van leásva a földben, a kikötő pedig megközelíthetetlen: annyi a robbanó akna,

Nagy robbanás Port-Arturban.

Port-Artur, június 10. E hó 9-én az egyik műhelybe japán bomba esett és a robbanás sok munkást megölt.

Japán újra támad.

Pétervár, június 10. Taisai-nici mellett a japánok 6 zászlóaljokkal újra támadólag léptek fel. Hogy minő eredménynyel, arról hallgat az orosz távirat.

Vasutasok kettős bünpöre.

— Főtárgyalás. —

A budapesti büntetőtörvényszék pénteken egy órára felfüggesztette a tizenhárom-bizottság bünpöreinek tárgyalását, hogy a rákosi rendező pályaudvaron történt rongálások miatt vád alá helyezett vasutasok ügyével foglalkozhassék. A bíróság ugyanis ennek a pörnek tárgyalását péntekre tűzte ki, mint-hogy azonban a 13-as bizottság ügyét nem fejezhették be, a rákosiak pörét el kell napolni és döntenet abban a kérdésben is, vajon a vádlottak közül nyolcz vizsgálati fogságba helyezett vasutast szabadon bocsássanak, vagy sem?

I. A rákosiak pöre.

Oláh András elnök mindenekelőtt a rákosiak ügyével végzett és konstataálta, hogy a felek megjelentek valamennyien. Ennek a pörnek a vádlottai a következők:

1. Balás János, 40 éves r. kath., budapesti málházó. 2. Dimitrevics Dragutin, 26 éves gör. keleti vallású váltóór. 3. Csete József, 40 éves ev. ref. vallású kocsirendező. 4. Farbenheim Miksa, 23 éves izr. napidijas. 5. Mazán András, 36 éves r. kath. kisegítő fékező. 6. Bohus Mihály, 39 éves r. kath.

váltóór. 7. Pázmány Lipót, 33 éves izr. vonatfékező. 8. Jancsó József 23 éves r. kath. váltóór. (Ez a nyolcz le van tartóztatva.) 9. Czéntár János, 34 éves r. kath. kocsirendező. 10. Herman István, 33 éves r. kath. kocsimester. 11. Czéh János, 27 éves r. kath. kocsirendező. 12. Kampfmüller Béla, 36 éves r. kath. villany-gépkezelő. 13. Tóth Pál, állomási málházó. 14. Mennersdorfer Ferencz 34 éves r. kath. mozdonyvezető és végül 15. Murai József 37 éves izr. mozdonyvezető.

A közvédat dr. Geszty Andor királyi ügyész képviseli, a védelmet Eötvös Károly, dr. Vázsonyi Vilmos, dr. Rácz Dezső, dr. Báltaszéki Lajos és dr. Balog N. Imre látja el.

A vád az, hogy a Rákosi rendezőpályaudvaron folyó évi április 19-ikén este a vádlottak a Kőbányáról érkező tehervonatot és a rákospalotai személyvonatot szabály ellenére leintették, a személyvonatnak az állomásra való bevezetését meggátolták, a féket megrongálták, a vonatot két helyen szétkapcsolták, a vonat vészfékeit elszakították, a jelző lámpákat eloltották és a vilamos lámpákat lecsavarták.

A tárgyalás megnyitása után dr. Vázsonyi Vilmos a maga és védőtársai nevében arra kérte a törvényszéket, hogy a le-tartóztatott vádlottakat bocsássa szabadon.

Dr. Geszty ügyész ellenzi, mert erre semmi ok nincs és a további fogvatartás indokolt.

Szabadlábba helyezett vasutasok.

A bíróság félórai tanácskozás után úgy döntött, hogy a tárgyalást elnapolja és az új főtárgyalást július hó 4-én 9 órakor kezdi meg az esküdtszéki teremben. Ami pedig a szabadlábahelyezést illeti, a királyi törvényszék ezt annál is inkább elrendeli, mert a törvényszéket ezen tárgyalás megtartásában elháríthatlan akadály gátolja, minthogy pedig előbb mint július 4-én nem foglalkozhatik és az elnapolás a vádlottak hibáján kívül esik, másrészt a törvényszék meggyőződött arról, hogy a letartóztatottaknak családjuk, állandó lakásuk van és még elbocsátva nincsenek, nem lehet indokolt a további fogvatartás már csak azért sem, mert a büntetés maximuma nem lehet öt év és így a bíróságot a törvény nem köti.

Az ügyész: Nem élek jogorvoslattal, hanem megnyugszom a határozatban.

Az elnök: Akkor ezt a tárgyalást most elnapolom és megkezdhetjük a tizenhárom-bizottság bünpörében a perbeszédék folytatását.

II. A tizenhárom-bizottság.

Dr. Rácz Dezső: Mielőtt folytatnánk a pörbeszédet, előterjesztést kívánok tenni. Védőbeszédet nem kell tartanom, minthogy a közvédat, Polincza Lajos védezcem ellen el lett eljtve. Így a bünvádi perrendtartás idevágó szakasza értelmében foglalkozhatom a vád elejtésével és ezek szerint két észrevételem van. Az ügyész Polincza Lajost, aki a 13. vádlottal egyidőben letartóztatva és 11 napig vizsgálati fogságban volt, most pedig immár 8-ik napja üli a vádlottak padját, — egyszerűen egy száraz kijelentéssel — elereszti. Igen ám, de a mi szolgálati rendtartásunk 215. §-a határozottan megköveteli, hogy a vádelejtést az ügyész indokolja és a törvény indoklásában ennek értelme akként van megállapítva, hogy ez által a vádak könnyelmű emelése és elejtése megakadályoztassék. Meg akarom tehát óvni az ügyész urat, nehogy nótába vegyék illetékes helyen ilyen fajta könnyelműség miatt, a midőn ezen mulasztásának pótlására figyelmeztetem.

A másik kéréssem a vád elejtéssel kapcsolatban oda irányul, hogy miután védezcem 11 napi vizsgálati fogság és 8 napos tárgyalással éppen eleget szenvedett az ügyész ur próbavádjáért, amelyyel szemben különben egyéb igényeit fentartani kívánja!

A bünvádi rem a már mos leg határban, a b vánitani Elnácskozni Mikvédők be gyalást.

Dél Kálmán végzése még az ték el s tehát kö dencze mentést

Az nek. Bal nem vit hatóság sutas kö

Váz nek: Az a sirját akik se megrázó tak pad

gosan z Oly hogy se nem élt a törvén tárgyalás

18-án sz

T Ba

A nagy geti bank három ó itelő táb gozott it sása más mentő a szék felm mert a b látta. A lentett b

Az boszlai la tetve, mé Harsányi tól egy el. Péntek gyulás és visszaeső felebbeze

A Tóth Mih István ta őszén ő egy lámp czimboráj főtárgyal tésért 8 ság. Tóth

Az Főris J április 1 Főris Józ szírtén, h

A bűnvádi perrentartás 241. §-a. alapján kérem a tekintetes törvényszéket, miszerint már most, az ítélet bevárása nélkül végzésileg határozni és védenczem ellen, vád hiányában, a bűnvádi eljárást beszüntetettnek nyilvánítani méltóztatnék.

Elnök: A törvényszék visszavonul tanácskozni.

Miklós, Györfly Gyula és Polónyi Dezső védők beszédei fejezték be a délelőtti tárgyalást.

Az ítélet előtt.

Délután Bakonyi Samu, Margulit Kálmán védője beszélt. Kimutatja bírói végzésekkel, hogy a magyar bíróságok még az üzletvezetőségeket sem ösmerték el soha hatóságoknak. Hogy lehet tehát közhivatalnok a vasutas? Védence különben is nyugdíjas. Felmentést kér.

Az ügyész felelt ezután a védőknek. Bakonyi érvelésére megjegyzi, hogy nem vitatja, hogy az üzletvezetőségek hatóságok-e, de bizonyítja, hogy a vasutas közhivatalnok.

Vázsonyi Vilmos felelt az ügyésznek: Az ügyész fájdalomról beszél és a sírját ássa tisztességes embereknek, akik semmi büntetést nem követtek. Oly megrázó volt a beszéde, hogy vádlottak padjain Turcsányi és Seide hangosan zokogtak.

Oly nagy hatással volt e jelenet, hogy sem a védők, sem az ügyész nem éltek többé szólásjogaikkal. Erre a törvényszék elnöke berekesztette a tárgyalást és kijelentette, hogy **június 18-án szombaton lesz az ítélethirdetés.**

Törvénykezés.

Bankbukás Máramarosszigeten.

A nagy érdeklődéssel kísért máramarosszigeti bankbukás ügyében, pénteken délután három órakor mondotta ki a debreczeni ítéltábla az ítéletet. A gondosan kidolgozott ítélet — csak az indokolás felolvasása másfél órát igénybe — teljesen felmentő a vádlottakra. A tábla a törvényszék felmentő ítéletét azért hagyta helyben, mert a bűncselekményt bi zonyítottnak nem látta. A főügyész helyettes felelőszóval jelentett be.

Az óratolvaj. Babotán János szoboszlai lakos sokszor volt már lopásért büntetve, mégis újból rávetemedett a csufbűnre. Harsányi István ugyancsak szoboszlai lakos, egy nem nagyértékű ezüst órát lopott el. Péntek délelőtt volt ez ügyben a főtárgyalás és a bíróság Babotán Jánost, mint visszaesőt 6 havi börtönre büntette. Az elítélt felelőszóval jelentett be.

A talyigások egymás között. Tóth Mihály csapókereskedő Kecskeméti István talyigás társával még a múlt év őszén összeszólalkozott és felindulásában egy lámpással súlyosan megütötte talyigás cimboráját. A péntek délután megtartott főtárgyaláson Tóth Mihályt súlyos testisértésért 8 hónapi börtönre büntette a bíróság. Tóth Mihály talyigás felelőszóval jelentett be.

Az apagyilkos bűnhődése. Ifj. Fóris János sajtó-kazinczi bányamunkás április 17-én összeszólalkozott atyjával id. Fóris Józseffel, akit ekközben úgy szurta nyakszirtén, hogy az nemsokára kiszervekedett. Az

eset úgy történt, hogy id. Fóris a nevezett nap d. u. 2 óra tájban ittas állapotban a kocsimárból jött haza s mindenkit agyóutés-sel fenyegetett. Ifj. Fóris épen asztalnál ült s ebédelt. Id. Fóris feléje rohant s megakart támadni, mire ifj. Fóris kést ragadott és azzal atyját nyakszirtén szurta. Id. Fóris a szenvedett sérülések folytán aznap este meghalt. Szándékos emberölés büntetvével vádolva került tegnap ifj. Fóris János a miskolci esküdtbíróóság elé. Az esküdtek ifj. Fóris Jánost halált okozott súlyos testi sérülésben mondották is bűnösnek, minek folytán a bíróság a vádlottat 6 évi fegyházra ítélte.

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Bűnügyi regény az amerikai életből. 21.

Mikor a rendőr a pohár borát megitta, tudakozódni kezdett azon öreg ur után, aki őt iderendelte.

Bowley Billy, a lebujs tulajdonosa, a döntés előtt állt, megösmerte a rendőrt és udvariasan bevezette a tágasabb szobába.

— Itt volt az öreg ur — mondta Bowley. Láttam magam is. Mikor jött ide?

— Vagy másfél óra előtt.

— De az ajtón át nem távozott el.

— Ugy? Hát ön vigyázott rá? Maga nagyon szemfületes ember.

— Olyannak kell lenni a jó rendőrnek...

Bent a kártyaszobában hat férfi kártyázott. Pipázott valamennyi és oly sűrű volt a füst, hogy vágni lehetett volna. A rendőr azonban hamar szemügyre vette a kártyázókat és látta, hogy Keene, mert hiszen ő volt az öreg ur, már nincsen ott.

— Különös — mormogta a rendőr. Nagyon különös.

— Bizonyosan a mellékajton keresztül távozott el — magyarázta Bowley és az oldalajtóra mutatott.

— Lehetséges — felelte a rendőr, aki azt hitte, hogy bizonyosan nyomra talált a titkos rendőr és nem volt ideje őt értesíteni, mielőtt eltávozott.

Erre visszament az ivóba, még egy pohár bort megivott és eltávozott. A fejét csóválta. A szegény nem tudta, mi történt ezalatt a titkos rendőrrel?

(Folytatjuk.)

Hajdusági Bajuszpedró.

Védjegy.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedró használata által, mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8 sz.

Valamint minden debreczeni gyógyszerárban.

DEUTSCH LAJOS

fűszerkereskedő, Piacz-u. 38.

Ajánl mint a hajdumegyei méhészegylet elárúsítója

idei friss pergetésű

akác mézet

1 kiló 60 krajczár.

A Honvéd-utcának legszébb helyén 30-ik házszámmal szemben ujonnan épült 4 szoba, fürdő szoba, konyha, kézi kamara, üveges verendával, 2 pincze, 1 fás kamara külön udvarral augusztus hó 1-re, esetleg azonnal is

kiadó.

Értekezhetni lehet Herény Pál Péterfia 61. sz.

Ház-lebontás.

Piacz-utca 59. sz. Steinfeld-féle házban 8 év óta fennálló

fiók-üzletemet feloszlatom

az ott raktáron levő nagymennyiségű

férfi- és fiu kalapok, fehér- és színes férfiingek, gallérok és kézelők, zsebkendők, nap- és esernyők, legujabb divatu nyakkendők, férfi- és női keztyűk, uti bőröndök, pénzerszények, szivartárczák, gyermeksapkák és kalapok, francia illatszerek, nadrágtartók, harisnyák, kézelőgombok, sétapálcák, nagy szalmakalap raktárt feltűnő olcsó árban a t. vevőközönség rendelkezésére bocsájtom.

Kiváló tisztelettel

Kálnai Lipót.

==== A berendezés eladó. ====

Saját érdekében kérem

Új rófos üzlet.

ha női ruha szövetekre fehér, sima és mintázott és divatos színes ruha batisztokra
 az az bárminemű rófos- és rövidáru Maradék áruházat Ranunkel-ház Piacz-
 cikkekre szüksége van nézze meg a utca 19. szám, ahol
minden olcsó és semmi sem drága.

Új rófos üzlet.

Üzleti elvem: „Élni és élni hagyni.“

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Ház kedvező feltételek mellett eladó vagy bérbe kiadó, két nagy üzlethelyiség, három szoba és melléképületek. Petőfi-tér 2. sz.

Szülők figyelmébe! 3-4 középiskolát végzett jó házból való fiu tanulóul felvétetik a László Albert és Társa-féle könyvkereskedésben Debreczenben.

Niklós és Markbreit fiók üzletében Piacz-utca fő tőzsde mellett. Hallatlan olcsón beszerezhetőek kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigarettatárcák, séta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománc edények és számtalan itt fel nem sorolt áruk.

Tanuló azonnal felvétetik Kovács Géza fűszer üzletében Hatvan- és Bethlen-u. sarkán.

Harisnya kötő Debreczen, Piacz-utca 32. Fischbein Katalin (Schwartz Arminné.) Elvállal harisnyák kötését és fejelést igen mérsékelt áron.

Erdei József

épület- és műlakatos
 DEBRECZEN. Kandia-utca 19.

a legolcsóbb árak mellett vállal épületeknél előforduló egyszerű és díszmunkákat.

Vasszerkezet munkákat benyújtott, vagy általa szerkesztett rajz után tökéletes kivitelben. Kívánatra tervvel és rajzzal is szolgál.

Gyors és sikerült munkáért felelősséget vállal.

Fényképező gépek s hozzá való kellékek. — Teljes lawn tennis és lovagló felszerelések. — Mindennemű utazási cikkek és bőrárak. — Solingeni zsebkések és ollók. — Férfi ingek, kalapok, nyakkendők

nagyválasztékban kaphatók

BORSOS KATA

műipar- és férfi divat üzletében

Debreczen, városház.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár DEBRECZENBEN.

BUTOROK
 a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál
 DEBRECZEN,
 főpiacz, a főtőzsdevel szemben kaphatók, hol egy a legszerényebb, mint a legdrágább menyasszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltenek.

Blous különlegességek

Angol aljak, Angol Costümök

nagy választékban

Klein Sámuel — ezeltől

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltök áruházában.

Mérték utáni Blousok leggyorsabban elkészülnek.

!! Méreg nélküli mázoló festék !!

Ólommérgezés elleni védelem!

„LITHOPONE“

az egyedüli pótszer a mérges, veszélyes ólom festékhez; a munkást a rettenetes ólombetegségtől megóvja, a munkaadónak pedig megtartja a személyzetet egészségben és munkakedvben és épen olyan szép és tartós mázolást eredményez mint az ólomfesték. **Olcsóbb** mint minden mázoló festék és bármilyen fedő színben szállítható.

Különlegességek: **hidszürke** } mázolásra kész
gépvrös } megtörve.

Festékek a vasiparnak.

Kapható az állam minden festéküzletében.

Védjegy Kérjünk hordókat kizárólag bevezetett védjegygyel és cégbélyegzővel. Védjegy

Lithopone- und chemische Fabrik: Kasern bei Salzburg.

Bureau: Wien, I. Wallnerstrasse Nr. 11.

CIRKUS SCHMIDT

a széna-vásártéren.

Ma szombaton, június 11-én

MEGNYITÓ

Disz-Előadás.

Naponta 12 számból álló élvezetes műsor, különösen a lóidomítás, a magasabb iskola és jockey lovaglásból.

Különösen kiemelendő:

Miss Mariette szabadon idomított gyönyörű tigris ménlovával.

Mister Martini páratlan jockey-lovar.

Bővebbet a napi falragaszok.

Jegyekelőre válthatók Schwartz Dániel üzletében.